

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Iștăre de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838
GH. BARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorizați și Societăți lei 80
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 87 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

Miercuri 17 Noembrie 1943

Anul 106

Crucea

Nu de mult, inaugurându-se activitatea unei instituții, tradiționalei slujbe religioase i-am smuls o semnificație în raport cu sufletul nostru de creștini și cu amenințările ateiste ce ne vin, comprimate în formula: Religia este opium pentru popoare.

Sala era plină de domni, domni conducători de instituții în cea mai mare parte. Ascultând slujba cu adâncile ei înțelesuri, așa cum nu le găsim nicăieri în doctrinele filosofice, pentru că nicăieri n'a fost adunată mai multă înțelepciune liniștitoare pentru suflet ca în cuvântul celui ce a purtat crucea pe Golgotha, mi s'a părut ciudat că anumiți domni uită să-și mai facă cruce, le e lene s'o mai facă, de-abia o schițează, transformând un simbol într'o mișcare de epileptic sau, pur și simplu, nu o fac, pentru că unora le e rușine, iar alții, simplu, nu cred în ea.

Prea ne-am cumințit! Prea ne credem stăpâni și asemenea Lui. Otrava ideilor zăpăcitoare prea a pătruns în anumite capete învățate sau semi-învățate și acum, sub sonorul titlu de „liberi cugetători” rupem cu o tradiție care stă, de veacuri, la temelie existenței noastre naționale.

Uită acești domni că ei sunt liberi să creadă ce vor, dacă din știință la asemenea concluzii au ajuns, dar n'au dreptul să sfiडेze prin atitudinea lor o lume întregă care crede. Să nu meargă la biserică, să nu-și facă cruce, să nu asiste la sfeștăni sau la orice slujbă religioasă dacă nu cred în ea, dar dacă vin, apoi să-și dea seama că există o mie de ochi care-i privesc ca pe niște oameni foarte învățați și exemplul lor ar putea face prozeliți în aceste vremuri.

Acești pseudo-creștini se vede treaba că n'au rămas niciodată singuri, în mari primejdii, ca să-și dea seama că peste știința lor domnește altceva, spre care ne îndreptăm în clipele de cumpănă, instinctiv.

Eu n'aș dori nimănui să le ajungă pentru că, și așa, tot vine o zi când, cu un picior în groapă, „liber-cugetătorul” de azi își aduce totuși aminte de ceva, murmură o rugăciune învățată în copilărie și uitată tot timpul vieții, își face și o cruce și se îndreaptă pe drumul din urmă.

Dar până atunci i-am ruga să nu sfiडेze.

Ion Clujanu

Zile de Noembrie

de
Ion Colan

Acum douăzeci și cinci de ani, un vast imperiu se descompunea, se surpa, temeliele fiindu-i roase de carii propriilor lui păcate. Toată țărișă unei monarhii susținute prin lungi și chinuite eforturi — de a ătea ori îngâmfade sforțări — se dovedise de carton. La prima sguduitură stâlpii administrativi de susținere au cedat, dreptatea scoțând la iveală o seamă de naționalități, sătule de binefacerile „singurului element civilizator al Europei centrale”, dornice de o altă viață, conformă idealului lor național.

S'a văzut atunci că jandarmul, oricât ar fi de marșal, închisoarea ori cât ar fi de lungă, spânzurătorile ori cât ar fi de înalte și, în genere, administrativul polițist oricât ar fi de bine organizat, nu-s într'un stat poli-național decât simple instrumente de împilare sau menținere a unei situații, că ele nu însemnează nimic dacă adevărul e ținut sub obroc.

Că nu e destul să închizi școli și să impui altor neamuri, cu sila, limba ță; că nu e destul să falsifici statistici spre a-ți mări numărul alor țăi; că propaganda întemeiată pe neadevăruri, fatal ajunge odată la scadență.

Toate astea și multe altele s'au văzut în acel Noembrie de acum douăzeci și cinci de ani, când în vălmășala unei revoluții, singurele care nu și-au pierdut capul au fost tocmai neamurile oprimate. Conștiința că bate ceasul lor le-a soli-

darizat în jurul conducătorilor spirituali și în vreme ce alții, complet desorientați, se îndreptau spre haosul comunist al lui Bela Khun, naționalitățile strângeau rândurile, manifestându-și hotărîrea categorică de a dispune de ele așa cum sentimentul național le dicta.

Proclamațiile Românilor din Transilvania tipărite în aceste zile, de prăbușiri pentru unii, de înălțări pentru alții, sunt o dovadă că noi știam ce vrem. La 1 Decembrie se consfințea o hotărîre, nu se lua una. Nația, asemenea lui Avram Iancu altădată, care nu se dusese la Sibiu să asculte discursuri, porzise spre Alba-Iulia cu un singur, gând, concretizat în două vorbe:

— Vrem unire!

Întâi unirea cu Vechiul Regat, cu Țara, pe urmă și discursuri dacă protocolul așa cere.

*

După douăzeci și cinci de ani, sufletul transilvan a rămas același, după cum și păcatele altora aceleași sunt.

Aducându-ne aminte de tot ce-a fost, un gând luminos ne dă toată țărișă să așteptăm alte zile de Noembrie, siguri fiind că și atunci, când ele vor fi sosite, noi știm ce vrem.

Pregătindu-le, să le așteptăm liniștiți și demni.

Intoarcere de pe front

Batalionul 2 atacă

Uvertura

De ne-ar fi văzut Bolintineanu ar fi scris pentru a doua oară:

Ca un glob de aur luna strălucea
Și pe-o vale verde oștile dormea.

Atât numai că plouă și nici lună n'avem, iar valea e puțin cam podiș, deasupra Bulganacului pe care-l avem în spate, în față și pe dreapta fiind Kerciul, portul în față și orașul etajat pe dealurile lui, ca Genova. Să tot fie doi kilometri până la marginea orașului.

Drept înainte un sat oarecare, Adschim-Uschka, pus pe un teren mai frământat, iar în spatele lui se înalță fabricile dela Kolonka, cu coșuri roșii înalte, clădiri masive, dar pe cât vedem

noi de-aici cu binoclul numai zidurile au mai rămas, și nici acelea nu-s ziduri decât de departe, că de cum te apropii, îți face impresia nu a unui bombardament, ci a unui cutremur, ca acela care ne-a dărâmat nouă Hotelul „Carlton” din București.

Așadară: lună nu, vale nu, atunci ce?

Să spunem ce: corturile, oastea și somnul.

Așa impresie de tabără îți face așezarea noastră pe tot platoul acesta al Bulganacului, cu corturi mari, corturi mici, cu acea împrăștiere organizată, pe companii, pe platoane, cu acele puncte de reper cunoscute numai

De dragul adevărului

Suntem bucuroși când putem încresta orice informație cuminte, prin care punem în lumină adevărată stările pe care dușmanii noștri nu încetează o clipă să le denatureze într'un învelș mincinos și calomnator.

Cu atât mai măhnîți rămănem când bunele silințe dau greș din lipsa de cunoaștere reală a lucrurilor sau prin prezentarea lor superficială. Aceste scăpări ne pot fi decât păgubitoare prestigiului nostru cultural și național.

Ca exemplu cităm o informație greșită apărută în No. 14—15 în „Observator”-ul din București. Fîind o gravă scăpare din vedere a adevărului elementar privind „Gazeta Transilvaniei”, credem că rectificarea se va face cu același regret de către Informator cu care suntem nevoiți și noi să o cerem.

Scritindu-se cuvinte frumoase despre „Importanța Presel din Provincie” la pg. 2 și făcându-se o „mică incursiune retrospectivă în trecutul nostru”, se amintește ca înscrisă cu „cele mai glorioase pagini” în istoria românismului și „Gazeta Transilvaniei” din Sibiu. Nu poate fi aceasta decât o scăpare dureros de regretabilă tocmai despre G. Tr. care de 106 ani apare la Brașov.

Dintre zărlăștii mari ai neamului este omis apoi, în același loc, tocmai întemeietorul presel transilvane: Gh. Barițiu.

Tot așa de neîntemeiată este și fraza: „Nu putem tăgădui că guvernul a înțeles și a căutat să sprijine din toate puterile realizarea acestui desiderat (ridicarea presel din provincie la rolul de educator național). Inzestrarea Gazetei Transilvaniei cu o tipografie și un imobil propriu a fost primul pas important făcut în acest scop”.

Dacă nu contestăm bunele intenții ale guvernului față de zăre și recunoaștem sacrificiile făcute pentru alte organe de presă, noi am spus-o și o repetăm că sacrificiile materiale cu susținerea și răspândirea G. Tr. se fac astăzi de către cititorii abonați și de către desp. „Astra”-Brașov care acopere cheltuielile de editare din veniturile întreprinderilor sale.

I. B.

de noi, încât apropierea cu tabăra lui Mihai nu-i numai o vorbă.

Cum a plouat, câmpul — suntem doar la 22 Mai — e verde, verde ca pervazurile și obloanele geamurilor din insula Prinkipo în golful Mării de Marmara. Un verde deschis, proaspăt, umed.

Azi am căpătat bomboane fondante, câte două-trei de ofițer și ceva băutură. Ne surprinde atenția regimentului față de batalion, dar nu trebuie să așteptăm decât până la 10.30 seara ca să ne dumirim că pe front toate dragălașeniile sunt făcute cu tălc.

Băutura care se dă seamănă cu cu cea oferită condamnaților la moarte înainte de-a părăsi temnița; ea trebuie să ne întărească firea. Numai că noi o bem cu tot protocolul apertivelor înainte de banchet, iar nicidecum să ne amețim; în lupte e rău când nu ești nițel atins de filoxera alcoolului, dar mai rău când nu ț-e mîntea citovă. D'ăia, cum primim sticlele, le desfundăm, le împărțim frățeste, din ochi și nici nu e distribuirea bine făcută, că

INSTANTANEE**Burlacii de
fofdeauna**

Sunt țări în Europa și mai cu seamă dincolo de ocean unde omul, bărbat sau femeie, cărora le convine să trăiască singuratici, sunt supuși la impozite mai mici sau mai mari. Din sumele care rezultă sunt ajutate familiile cu copii mulți.

Există neamuri pe rotogolul pământului, seminții, care nu admit ca un bărbat sau o femeie să nu se căsătorească. Pedepsele în privința aceasta sunt atât de aspre, încât preferă oricare bărbat să întindă mâna după Eva, chiar dacă ar fi aceasta însăși mama pădurii.

Oamenii vremurilor vechi nu se opreau însă numai aci. Nu se mulțumeau să pună umărul și să-i împingă în fața altorului pe tinerii plini de vlagă de pe atunci.

Ei pretindeau energic contribuția fiecărui dintre ei la înmulțirea neamului. Căsătoriile sterpe erau urgite. Astfel de perechi conjugale erau defăimate și chiar aspru pedepsite. La evrei în deosebi lipsa de copii se privea ca o bătaie a lui Dumnezeu și constituia o rușine pentru acei tineri sau bătrâni din neamul lor care nu s'au putut împărtăși de-o binecuvântare ca aceea de-a contribui la conservarea rasei. Testamentul Vechiu pomeneste că li se refuza chiar tributul în natură, ce fiecare evreu era dator să-l dea comunității și multe porți le erau acestora închise.

Necesitatea conviețuirii în doi își are rădăcinile adânci și ramificate, care se întind până în cele mai îndepărtate timpuri.

Așa, de pildă, la Romani și mai înainte de ei la Spartani se punea mare preț pe taina aceasta și greu se furisa vreun tânăr vânjos printre rigorile legilor de pe atunci, dar mai ales prin cetele femeilor, fără ca să poarte pe deget semnul legământului înainte de a-și încheia cele douăzeci de primăveri. La Spartani aveau femeile chiar dreptul, la o anumită serbare ce se aranja acolo odată în an, să tîre în fața altarelor pe tinerii necăsătoriți și să-l biciuască. În fața astor fel de situații și a altora mai puțin drastice poate, mai civilizate dar cu tășuri destul de ascuțite, care se utilizează și s'au utilizat în alte țări, bieiții celibatari ce nu dispun de-o doză prea mare de eroism, îndoiaie brațul crășnind din dinți și conduc la altar pe viitoarea lor tovarășe. Grea renunțare. Să aduci un suflu nou, un om străin ale cărui adâncuri nu le cunoști, să-l strecoari în atmosfera caldă și liniștită a căminului tău burlăcesc.

Ce grozav trebuie să fie! Ți-ai pus cutare lucru a-i, vine femeia și ți-l pune dincolo. Subt geanul acesta ai citit de obicei, ai admirat peisajul de-afară. Dânsa ți-a mutat scaunul în colțul celălalt. Vrei să meditezi asupra unei ches-

sticlele sunt aruncate goale pe câmpul verde ca obloanele caselor din Prinkipo.

Cortul e bun; am lucrat la el o zi întreagă într'un pământ pietros. Dormim în el: maiorul, eu, și mai deasupra, pe o policioară de pământ, acolo unde pânza cortului se lipește de iarbă, Crăciunescu cu Lighezan. De n'ar ploua nimeni nu s'ar putea plânge că nu-i merge bine în tabără. De fapt nu plouă decât de-o zi și nu pare să fină.

Ne culcăm de vreme și pentru că n'avem ce face, și pentru că subt mantale poate ne-om mai încălzi puțin.

Maiorul fiind lung și cortul croit pe-o măsură mai sgârbită, când se întind și îi ies picioarele afară. Când nu plouă e bine și așa. Poate chiar mai bine pentru partenerul de cort. Când ploia însă este neomenos lucru să-i pretinzi maiorului să facă cu lăbile hidrotierapie. De altfel chiar dacă i-ai pretinde-o, n'ar face-o. Iar cum o adunare a maiorului se produce dela încheieturi — genunchi, mijloc și cap, spa-

**M. Eminescu:
OPERE**

Vol. II. Editura „Fundația regală pentru literatură și artă“. Buc. 1943.

de Aurel Marin

A apărut, în aceeași excepțională prezentare ca și volumul anterior, volumul II din Opere de M. Eminescu, ediție critică îngrijită de Perpessicius.

Acest al doilea volum, care s'a scindat la rându-i în două, lăsând material și pentru al treilea și lărgind astfel planul inițial al editorului, cuprinde note și variante: dela Povestea Codrului la Luceafărul, cu 54 reproduceri după manuscrisul poetului.

În prefață, comentatorul ne face cunoscut că al treilea volum se află în curs de paginaj și în el vom afla un prim bilanț precum și lămuririle proiectelor de viitor.

O magistrală reproducere a portretului Veronicăi Micle prezidează volumul.

Cine a urmărit comentariile atente, de adâncă migală și laborioasă informație din volumul I va întâlni și aici aceeași metoda de clară expunere și artistică interpretare a muncii poetice de laborator.

Este, în aceste două monumentale tomuri, o operă de prezentare ce cu greu poate fi prețuită azi, când trăim cel mai puțin în răgazul ce trebuie să se acorde unei opere de artă.

Dificultățile, multiple și particulare, legate fie de epocă, fie de natura obiectului, cum spune d-l Perpessicius, care i-au impus modificarea planului stabilit în comentarea operelor eminesciene, sunt greu trecute, păstrând proporția, și de lectorul ceasului de față.

Când apele se vor liniști și vor veni vremuri favorabile contemplației, spre care nădăjduim deocamdată, truda d-lui Perpessicius va găsi și prețuirea întreagă ce i se cuvine.

tiuni, dumneaei are poftă de vorbă. Ai petrecut mai mult aseară cu prietenii, intri în odaie călcând în vârful picioarelor, dar te-a simțit. Nervii, iritații, etc. Da, da, fermecătoare, dulce-i burlăcia până pe la 45—50 de ani. Merită să plătești și impozite pentru ea. Dar când începe pe ici pe colo, câte-un junghiu și-i bună cataplasma caldă, când astma te forțază să ocolești aerul greu de cafeenea, e binevenită atunci mâna femeii, poveștile domoale dela gura sobli și-un sfat, o vorbă bună ce pornește din scaunul de viz-a-viz, când stai la masă.

Ecat. Pitiș

A cerceta atelierul de lucru al celui mai mare poet român, al unui poet universal reprezentativ cum este M. Eminescu, luând cu grijă fiecare element rămas de pe urma lui, lucrând cu osârdie și cu o înțelegere pe care ți-o dă o ucenicie literară de mai bine de un sfert de veac aplicată la versuri și la proză; fără a neglija toate cercetările anterioare, amendându-le însă pe toate cele scrise în fugă și fără respectul obiectului; într'un stil literar de ținută clasică, prezentând un material, amorf de multe ori, în așa fel încât să te poți apropia de el cu iubire, a-ți mări dioptrile până acolo încât să nu mai poți urmări bijuteriile propriiei munci, — de aceasta nu poate fi vrednic decât un mare scriitor și un mare poet.

Devotat uriașei opere de glisator al unui material de proporții uriașe al genialului Eminescu, d-l Perpessicius ia o răspundere de care, de pe acuma, se arată vrednic întru totul.

Rândurile noastre sunt scrise cu totul în fugă și numai din grija de a nu lăsa cititorilor neșemnalat acest eveniment de epocă pentru o literatură.

Se va înțelege însă că niciunrând nu este de prisos spre a mărturisi admirația pentru această dreaptă cinstire a genialului românesc.

Vol. II aduce același aparat critic de vastă documentare, aducând noi puncte de vedere în judecarea fenomenului eminescian și lămurind, într'un mod magistral, o serie întreagă de probleme în legătură cu procesul de creație al operei de artă în genere.

Abonații brașoveni

sunt rugați să-și achite abonamentul la administrația gazetei — B-dul Regele Ferdinand nr. 12 — fără a mai aștepta să le vină acasă încasatorul nostru care, din cauza lipsei de oameni, a primit, în cadrele „Astrei“, o altă însărcinare.

— Și pentru că Lighezan ori n'aude, ori se simte mai bine surd, Ion îi dă una cu cotul, așa la nimereală, pe întuneric, de Lighezan face numai odată: „Au, mamă!“ și pe urmă totul intră în normal, semn că și-a desfășurat picioarele și Ion a scăpat din înșurubare.

Subt cort aerul se viciază ușor și nu prea are cum se primeni.

— Mă, Lighezane, apăi tu tot ești porc; n'ai niciun pic de rușine.

Aici Ion n'are dreptate, pentru că numai de câteori l-am prins eu în flagrant delict... Dar oamenii trebuie să fie înțelegători față de semenii lor, mai cu seamă că în somn semenii sunt iresponsabili.

Acum e liniște de-a-binelea. Nici măcar tunurile germane nu mai bat în Kolonka, nicio pușcătură nu se mai aude de nicăieri. Doar ploaia bate toba mică pe suprafața foilor de cort bine întinse. Din când în când câte-un picur mai cade pe noi, semn că acolo foaia de cort s'a rărit sau e găurită.

**PREDICI ÎN
PUSTIU****E frumos, dar...**

Ce frumoasă este armonia unei vieți familiare, ce comoră neprețuită o soție blândă, bună, harnică și economică, dar virtutea începe abia atunci, când tu îți sus steagul unei căsnici pașnice, chiar dacă soția ta e o Xantipa egală în cicăleli și răutate cu celebra soție a filosofului liniștii: Socrates.

E foarte frumos să ulți și să ierți o ofensă, să te faci că nici nu mai observi pe cel ce te-a nedreptățit sau jignit, dar virtutea începe abia atunci, când îți să răsplătești răul cu bine, când vorbești de bine pe cel ce te vorbește de rău, când saluți prietenos pe cel ce întoarce capul să nu te vadă.

E frumos, de sigur, să termini cu foarte bine studiile tale, să îți faci o diplomă universitară, dar virtutea începe numai atunci, când pe terenul de luptă al vieții te afirmi pe zi ce merge tot mai mult ca un corifeu al profesiunii tale, punând în ea tot talentul tău și cu deosebire toată seriozitatea caracterului tău.

E foarte frumos să te înfrânezi la fumat, mâncare și beutură, dar virtutea începe abia atunci, când poți să-ți împui dese zile de post, nemâncând nimic 24 de ore, sau postind postul nostru bisericesc, eliminând cu totul alcoolul și tutunul din obiceiurile tale.

E frumos să nu zăbovești mult în pat, dar virtutea începe abia atunci când îți faci o regulă de viață severă, de a te scula și culca la oră fixă, mulțumindu-te cu 6 ore de somn și sărind apoi viflu la duș rece și la muncă.

E frumos să fi sănătos, tânăr, vesel și optimist, dar virtutea începe abia atunci când în mijlocul nenorocirilor de tot felul sau tocmai din cauza lor (l'habitude du malheur), tu păstrezi seninătatea vieții și credința ta neturburată în triumful final.

E frumos să trăiești în pace cu un vecin rău, dar virtutea începe abia atunci, când pe acest om, care a fost un răbălat notoriu tu l-ai transformat prin delicatețea ta, în prieten.

Deci nu te mulțumi numai cu studiul frumuseții în faptele tale și în ascensiunea ta, ci caută negreșit să înaintezi până în stadiul adevăratei virtuți. Abia atunci va lumina ca un astru viața ta și după moarte.

Dr. Suciu-Sibianu

Câtă apă inghite o pădure

Un hectar de pădure de fagi inghite în cursul unei singure zile de vară 25.000—36.000 litri de apă, absorbind-o cu ajutorul rădăcinilor. Această cantitate de apă este evaporată prin frunze, așa încât se formează nori de ploaie, care cu umezeala lor udă din nou pământul.

Parcă-am fi în șură și dormim pe fân. Un agent dela regiment caută postul de comandă al Batalionului. Întreabă sentinela:

— Unde e PE-CE-ul vostru mă camarade?

— Ici!

— Am un plic fe-fe urgent pentru Don maior.

— Dă-l în coa!

— Nu, că trebuie să i-l dau în mână și să-mi semneze de primire.

Pauză.

Foaia de cort dela intrare se dă la o parte.

— Don maior, un ordin.

Il iau eu și semnez. Băiatul pleacă. Desfac plicul și la feștila unei lumânări cât o nucă, mă dumiresc:

Batalionul 2, în zori, intră subt comanda regimentului 72 german și va ataca satul Adschim Uschka. Luați imediate măsuri de executare.

E ora 10,30.

Așadară d'ăia ne-au dat ieri după masă bomboane și cognac!

Dintr'o arhivă secretă
brașoveană**Statul polițist**

de I. Bozdog

XI.

Moralitatea în școlile ungurești
din Brașov

Ni s'a făcut în trecut și ni se face și astăzi morală, nouă Românilor, de către dușmanii noștri de veacuri, prezentându-ne, mai ales în fața străinătății, ca un neam certat cu legile moralei, atât în pătura conducătoare cât și în cea țărănească.

Huszár Anai, în faimoasa carte secretă, motivează necesitatea luării celor mai severe măsuri contra preoților noștri imorali și corupți, iar *Toth Sándor*, în „Robia de 22 a Ardealului” apărută în 1941, ne prezintă ca un neam, cufundat în mocirla imoralităților și nesimțit. Același cântec se răspândește pretutindeni și în toate limbile pământului despre noi.

Cred util deci, ca la acest loc, după ce am arătat inflăcărată iubire de neam a profesorilor și tineretului nostru, să las documentele vremii să vorbească și despre preocupările profesorilor și elevilor școlilor ungurești din Brașov.

La 1 Mai 1895 episcopul rom. cat. din Alba-Iulia, *Lönhart Francisc*, cu No. 1502/1895, cere prefectului să-i precizeze acuzațiile aduse contra corpului profesoral al lic. rom. cat. și în special cele contra directorului și a prof. *Baráczy Al.*, pentru a putea dispune cercetarea disciplinară.

Prefectul îi răspunde la 11 Mai 1895 cu No. 64/Res. spunând că prin adresa sa No. 36/Res. din 18 Martie, atrăgându-i atențiunea asupra „stărilor imposibile de a mai continua” la liceul rom. cat., n'a urmărit provocarea de anchete, despre care e convins că nu vor da rezultate, ceea ce ar fi foarte dăunător pentru stările de aici și chiar de aceea a cerut încă atunci transferarea respectivilor de aici. Ca unul ce poartă la inimă interesele instituției de aici a raportat despre manifestațiile de stradă scandaloase și despre toasturile dela 15 Martie, prin ce a încercat să convingă pe Episcop că nu este în mâni bune conducerea instituției și că „între membrii corpului didactic sunt de același care nu corespund nu numai în clasă, ci prin purtarea lor socială primejiesc prestigiul național, atât de gelos păzit de Unguri în acest oraș amestecat cu naționalități”.

Directorul regional a menționat în proces verbal că nu se țin orele de curs. Este fapt regretabil că „directorul nu numai alina, ci toate nopțile joacă cărți în cafenea, și că profesorii *Baráczy Al.* și *Francisc Albert* nu servesc prin viața lor de derbedel nici prestigiului școlii și nici al societății, ceea ce nu țin util să o precizez cu fapte concrete, căci o anchetă

Continuare în pagina 5-a

Il scol pe maior.

— Dă ordine, e mai aștepti?

Scriu pe genunchi, chinuit, ordinul către companii, indicând locul fiecăreia pe baza de plecare. Chem agenții, le dau hârtiile și... până în zori mai e ceva.

Crăciunescu se informează:

— Ce ordin a venit domnule locotenent.

— Dimineață atacăm satul din față, Ioane.

— Tot al 2-lea atacă?— face Ion cu năduf.

— Tot, că-i mai breaz...

Mai tragem un pui de somn, lepurește și, curios, nu ne preocupăm atacul de mâne. De unde suntem, vedem satul în vale și știm că Germanii l-au înconjurat pe la Sud. Prințr'o ciudățenie a războiului modern, întemeiată pe principiul: Rezistați chiar și încercuți, satul *Adschim-Ushkal* este singura localitate din Crimeea, în afară de *Sevastopol*, care se încapățânează să reziste. Nu ne putem închipui că trebuie

Citind cartea**„Biserica Sf. Nicolae din Scheii-Brașovului”**

de Dr. Constantin Lacea

La citirea valoroasei lucrări a părintelui profesor *Candid Mușlea*, cu titlul de mai sus, se răscolesc pe de o parte plăceri și adânci mulțumiri sufletești, iar de altă parte părere de rău și revoltă. Căci cel ce citește cărți de felul celei amintite, chiar dacă nu e legat prin nimic de trecutul răscolit în ele, cu atât mai vârtos însă dacă e determinat de orice fel de legături sau împrejurări să adăncească cele expuse într'o astfel de carte, n'o poate lăsa din mână fără să nu simtă o deosebită bucurie a se ști de același neam cu înaintașii ale căror fapte, lupte, jertfe le vede descrise în ea.

Dar mă întreb: care e atitudinea posterității față de atâția oameni cu inima largă, plini de dârzenie în lupta pentru susținerea credinței strămoșești și pentru înaintarea neamului. Aici vine reversul chestiunii. În multe cazuri posteritatea nu numai că nu-și face un ideal din faptele mărețe ale înaintașilor, făcând din ele un admirabil mijloc de educație a tineretului, dar chiar în multe cazuri le dă uitării, parcă s'ar rușina de ele. Să recunoaștem că nu avem cultul morților, nu avem cultul oamenilor mari, și nu știm să facem din trecutul nostru un izvor de energie, de îndemn spre fapte folositoare pentru propășirea neamului nostru. Dar nu numai atât. Se pare că, în unele cazuri, se caută să se ștergă amintirea oamenilor mari dispăruți mai demult. Se mută mormintele, în loc să fie îngrijite cu grija cerută de civilizație; unele sunt chiar șterse de pe fața pământului. Nu vom da niciun nume de om mare dat uitării, căci n'aș ști cu care să încep și unde să mă opresc, și pomelnicul ar fi prea lung. Acela care m'ar acuza de regionalism, îmi permit să-i răspund că un neam se compune din nenumărate comunități și că cinstind trecutul fiecăreia din aceste comunități și ridicând astfel moralul membrilor ei, facem un neprețuit serviciu neamului întreg. Să luăm pildă dela alte neamuri care-și cinstesc cum se cuvine înaintașii.

Luată-vă osteneala cei care citiți cărți referitoare la trecutul Brașovului și, când vă plimbați pe străzile orașului, căutați nume de oameni mari ale căror fapte vă sunt cunoscute din cărțile acelea, căutați-le pe tablitele care indică numele străzilor și veți vedea cu mirare că foarte puține nume din cele de pe tablite vă sunt cunoscute din cărțile citite, dar veți da de aceleași numiri de străzi pe care le întâlniți aproape în toate celelalte orașe ale țării noastre. Oare prin aceasta nu se șterge caracterul particular al singuraticelor localități, luându-le farmecul lor local? Nu aveți impresia, cercetând mai cu seamă orașele din Ardeal, că acestea ar fi ocupate și populate cu elemente românești numai după Unire, că a trebuit să botezăm străzile cu nume necunoscute în partea

locului, ca și cum n'am avea nume vechi locale, și ca și cum numele de baștină n'ar merita să fie eternizate, punându-le în fruntea listelor pe care le alcătuește oficialitatea la botezarea străzilor orașului? Nici aici nu voi face pomelnicul acelor ale căror nume ar trebui să le găsim tipărite la capetele străzilor, nici ale acelor după care sunt numite ulicioase dosnice, nedemne de numele lor, în loc să le vedem numele pe străzi îngrijite și așezate în preajma locașului unde și-au dezvoltat activitatea sau unde se găsește așezăminte de ale lor.

Ziceam că nu voi da niciun nume, și totuși să mi se îngăduie să dau unul, în credința că voi fi în asentimentul tuturor. S'au împlinit treizeci de ani de când pe una din străzile Bucureștilor s'au întâlnit față în față un cortegiu funerar cu o trupă de ostași de ai noștri care plecau pe front — ne găseam în războiul balcanic — cântând imnul „La arme!” Comandantul trupei face semn să se oorească cortegiul mortuar pentru a lăsa trecerea liberă trupei. Atunci, de dinapoia carului mortuar se desprinde, cu pasul său greoiu, *Bogdan-Dulcă*, înaintează spre comandant și-i spune numai arăta că duc la groapă pe autorul imnului pe care-l cântă soldații. Atunci comandantul, auzind acestea, a oprit trupa și a lăsat să treacă cortegiul spre *Belu*. Să nu se mire nimenea că vorbind de *Iosif* nu i am dat niciun calificativ. Alegerea e grea și cadrul restrâns. De altfel eu am dat expresiunea sentimentelor care mă leagă de *Iosif* în revista „Țara Bârsei”.

Dar să revenim la cele de mai sus. Din considerațiuni edilitare-estetice casa cu nr. 4 din Strada Prundului (mai de mult *Ulița Mare*) în care era „cvarțirul directorului gimnaziului”, și în care în anul 1875 — deci nu în anul 1877, cum se dă în unele publicații — a văzut lumina zilei Ștefan Oct. *Iosif*, a fost modificată, aliniindu-se frontul. Nucul din grădiniță dispăruse demult. Din acest prilej și din împrejurarea că se împlinesc treizeci de ani dela moartea poetului, s'ar cădea să se pună pe casa în care s'a născut o placă comemorativă. Ar fi aceasta un frumos omagiu adus memoriei sale și în același timp un mijloc de educație pentru tineretul școlar care trece zilnic pe lângă casa aceea. Mă întrebam într'o seară când, venind spre casă, auzeam elevii liceului *Șaguna* („Ierusalimul” lui *Popazu*) cântând „La arme!": Oare aceste odrasle ale neamului nostru știu că la câțiva pași de acolo se găsește casa în care s'a născut poetul?

Avem, slava Domnului, în orașul nostru oameni cu dragostea de neam, barbați de inițiativă, care ar putea să înfăptuiască acest prinos de recunoștință și de admirație poetului Ștefan Oct. *Iosif*.

Extensiunea academică

anunță un ciclu de 5 conferințe pentru comemorarea unui sfert de veac dela Unire cu subiectul:

Factorii transilvăni ai Unirii dela Alba-Iulia

Conferințele se țin duminica la ora 11¹/₂ a. m., în sala festivă a Camerei de Comerț

Duminică, în 21 Nov. 1943 vorbește

Prof. Pavel Roșca
despre**Rolul școlii în pregătirea Unirii**

Vor mai vorbi profesorii: *I. Cioranu*, *I. Gârbacea*, *I. Mateiu* și *S. Lupăș*

Intrarea liberă.

Aspecte sociale din Scheiu

de Dr. Valeriu Sînghe

Mi se pare nespun de curios, cum dela Unire încoace, cronicarii de toate categoriile: literați, istorici, publiciști, ocupându-se de Scheiu, s'au referit numai la trecutul lui, la vechimea așezării românești din Scheiu, la vechimea instituțiilor lui culturale, la tradițiile lui, la pitorescul lui, nimeni însă n'a simțit în focul lui interior nevoia de a spune câteva cuvinte mai cu miez despre nevoile actuale ale Scheiului, despre sărăcia lui, despre tristețea lui, despre monotonia în care acest cartier românesc al Brașovului își deapănă viața. N'am auzit niciun cuvânt de încurajare adresat poporului românesc din Scheiu, nicio sugestie cu privire la remedierea lipsurilor actuale ale acestui cartier. Nu mai vorbesc de politicianii noștri, care deși ar fi putut și ar fi avut obligația să, facă multe lucruri bune pentru Scheiu totuși, cu dimensiunile reduse ale minții și sufletului lor, n'au văzut în Scheiul nostru decât o platformă electorală, care le-a servit pentru crearea unor frumoase și rentabile situații sociale și politice personale.

Iată de ce, cu modestia omului care nu se pretinde un specialist în probleme economice-sociale, îndemnat doar de legăturile mele firești cu Scheiul, fiind fiu al Scheiului, și de constatările pe care profesunea mea de medic îmi permite să le fac zilnic la fața locului și mai ales de constatările făcute cu ocazia campaniei sanitare organizată de ministerul sănătății în anii 1938—39, campanie organizată și în Scheiu și la care eu am luat parte efectivă tot timpul, volu încerca în rândurile de mai jos să analizez o parte a problemelor sociale ale Scheiului.

Problema esențială a Scheiului este o problemă economică, de aceea o redresare a Scheiului, fără ameliorarea stării economice, nu se poate concepe.

Până mai acum câteva decenii Scheiul se bucura de o oarecare stare economică înfloritoare, datorită negoțului în stil mare și mic pe care-l făceau Scheienii români, precum și datorită unor îndeletniciri ale lor, cum era economia de vite (oi, vaci), lucratul straielor și diversele meserii în care ei erau de neîntrecut. Ceea ce s'a creat mai de valoare pe teren cultural în Scheiu datează tocmai din această epocă înfloritoare.

La un moment dat însă această stare a început să pălească, negoțul și meseriile au trecut pe încetul din mâinile Românilor în cele ale străinilor, din aceleași motive vitrege cari au contribuit ca în general viața Românilor din Ardeal să devină din ce în ce mai sbrucimată, mai grea, mai plină de lipsuri și de neazuri.

Acest fenomen s'a accentuat treptat, treptat, având ca urmare o adevărată decadentă, care friza mizeria economică a Scheiului.

Imediat după unire s'a putut observa o învioreare în viața românească din Scheiu, cauzată de liberarea unor căi de existență, care până atunci, nouă Românilor, ne erau bariate. Tinerii încep a îmbrățișa cariere intelectuale: medici, ingineri, avocați, profesori, ofițeri și funcționari, care au posibilitatea să ocupe slujbe mai importante de stat și la instituții particulare. Alții îndrănesc să facă comerț, încep să apară pe piața Brașovului frumoase prăvălii românești. Meseriile, cu rare excepții, rămân însă și mai departe un domeniu al minoritarilor.

Numărul celor mai sus, care și-au putut asigura o existență mai confortabilă, a rămas însă extrem de mic față de numărul populației din Scheiu și redresarea economică a Scheiului a rămas doar o iluzie. Adevărul este că actualmente acest cartier este sărac, cea mai mare parte a lui se sbate în mizerie.

În Scheiu nu vom găsi oameni bogați, așa cum sunt în alte cartiere

Continuare în pagina 5-a

să fie cine știe ce mare treabă, să dai peste cap rezistența unui sat, când toată Crimeea este a noastră, până la strămtărea Kercl. Inconjurați de toate părțile, într'un sat, răsirat el, dar oricum lesne de strâns în clește, într'o zi, două terminăm și cu el și vom avea liniște. Și apoi luptăm încadrați într'un regiment german, și știm din experiență, că Germanii nu pornesc atacul fără o foarte atentă pregătire pe artillerie.

Așa își închipuia și Ifig războiul. D'aia, dormim încă vreo patru ceasuri, ca să fim odihniți a doua zi.

În zori desfăcăm corturile, ne adunăm hondrobelele, mai aruncăm ce nu ne trebuie și companie de companie, adunate sub creastă, în dimineața ce se lumina ca lacrima după ploala de azi noapte, așteptăm semnalul de pornire pe care ni-l vor da Germanii.

— Va urma. —

Ion Colan

PAGINA MUNCITORILOR

muncă și lumină

Totul poartă vina

Mă aflam într-o crâșmă. Unul dintre acele localuri, mai mult sau mai puțin curate, care aci sub poalele Tâmpel, au răsărit mai ales în jurul fabricilor, ca ciupercele.

Se cuvine să guști din toate bunătățile lasate de Dumnezeu oamenilor. Cu acest gând am intrat, într-o seară din această toamnă târzie, în crâșma cu poamna.

Am cerut o „juma“ de must proaspăt, adus dintr-o podgorie moldovenească. Gustam cu plăcere dulceața nectarului încă nefermentat, minunându-mă pentru a nu știu câta oară de nepretutitele daruri ce au fost lasate oamenilor.

În jurul mesei din cele două încăperi se ciocneau pahare și se discutau diferite „chestii“. Fel de fel de muncitori, scăpați dela programul fabricilor de prin împrejurimi, veniseră să-și „potolească“ arșița muncii și să mai „ulte din cele necazuri“.

Într-un colț, stingher la o masă, unul se „cinstise“ cam mult. Incepu să dea drumul unui cântec de dor și jale, care te transformă când îl auzi. Îl dădea zor, scoțând din cutia gâtului său sunete de o armonie îndolelică.

Crâșmăreasa, femele harnică pentru casa ei, îndrăsnă să-și exprime o părere:

— Bădicule, ești cam vesel astăzi.

— Lasă să flu, coană! — răspunse cel agrât. Sunt vesel pe banii mei...

Mușterul avea dreptate. Fiecare muncitor este în drept să fie vesel pe banii lui. Dar această veselie, trebuincioasă în orice împrejurare, e mai bine să se desfășoare acasă, în mijlocul familiei. Toți ai casei să aibă posibilitatea să guste din truda celui ce aduce banii necesari vieții. Iar el, muncitorul, să fie vesel că puterea îl ajută să-și întrețină familia, dela care așteaptă bună îngrijire în deale gurii și îmbrăcăminte.

Totul în cauză se cam întrecuse cu firea, iar „Bădicul“ nostru era un egoist. Se gândea numai la el, dar numai pentru câteva clipe. De aci deduc cum devine cazul cu puzderia de crâșme se se află pe drumurile fabricilor.

Continuare în pagina 5-a

Dela forță la disciplină

Pe vremea când strămoșii strămoșilor lumii nu deprinseră alte îndeletniciri decât pe cele ale luptei de apărare împotriva fiarelor uriașe care poplau pe atunci pământul, și știau să-și mărginească nevoile de viață numai la dibăcia și la norocul lor vânătoresc, problemele de ordin social se vor fi desbătut la vatra celor dintău focuri și se vor fi risipit deasupra văgăunei, odată cu fumul. Căci așa cum fumul îndepărtătelor lor locuințe se risipea stingher, viața strămoșilor lumii se desvolta în ascunzișul peșterilor, izolată și nepăsătoare față de nevoile celorlalți.

Cuvântul bătlăiei era atât de aspru și de cuprinzător pe vremurile acelea, încât oamenii nu mai aveau răgazul taifasului și al prieteniei.

Necentenita luptă cu vitregiile naturii, pe care nimeni nu o cunoștea și nu se pricepea să o îmblânzească, încheștarea lui înaintea monștrilor ale căror schelete care se mai găsesc și astăzi pe ici pe colo ne înfioară gândul, și — deasupra tuturor acestor greutăți — aprigul îndemn al foamei, toate acestea făceau din strămoșii lumii niște ființe fără de răgaz, gata să izbească în cea dintău vietate pe care ar fi întâlnit-o, cu mintea închisă asupra rostului lor stingher, bătlăioase și crude, aldoma stihilor naturii și fiarelor de pe atunci.

Mai voinic, fără îndolală, decât noi aceștia de acum, dar la fel de slab înaintea uriașelor neajunsuri ale începătorilor vieții, omul primitiv s'a văzut nevoit să întrebuițeze din ce în ce mai multă dibăcie, trezind în felul acesta puterea cea dumnezească a duhului său.

Când ești mai slab, cauți să implinești cu gândire lipsurile puterilor tale. Așa a făcut și omul primitiv. Nevoile l-au în-

vățat să cugete. Și cum Dumnezeu îi dăduse sămânța cea minunată a minții, omul a învins pretutindeni, a îngenunchiat puterea vrăjmașă a fiarelor, a strecurat puterile duhului său până în genunea firii, a înstăpănit focul, și-a făurit arme și a purces din întunericul peșterii sale, cunoscând pe cei asemănători lui, viața și nevoile acestora.

Din clipa aceasta, luptându-se acum cu mijloace mai sigure și mai ușoare, omul a prins dragoste de odihnă, de viață tihnită și îndestulată. Nema trebuind să se lupte cu atăta forță, virtuțile lui trupești au început să se stingă una câte una și, de unde până atunci el își rezema viața pe puterile și pe iscusința lui de animal mai viclan decât celelalte, omul s'a văzut cuprins în legea cea nouă a minții. Și dacă puterea brută îndepărtează pe ființe una de alta, învrăjmășindu-le, uneori cu rost alte ori fără de rost, puterea duhului apropie și leagă, țesând în aerul vieții ca o maramă vrăjită, de dragoste și de năzuinți obștești. În locul legi-

Conservatorul muncitoresc „Astra-Muncă și Lumină“ din Brașov a început examinarea candidaților la toate secțiunile.

Date fiind posibilitățile reduse de examinare, este foarte probabil că acestea vor fi reluate.

Dintre muncitorii înzestrați cu dragostea și cu priceperea îndeletnicirilor frumoase ale artelor, niciunul nu va trebui să rămână pe dinafară.

Corpul profesoral fiind în curs de alcătuire, concursurile conservatorului muncitoresc se vor deschide în curând.

Informațiuni se dau la Secretariatul Conservatorului, în str. Lungă Nr. 1.

lor forței, care mărgineau viața oamenilor primitivi la rostul strict al viziunii lor, legea duhului apropie și leagă, făcând din fiecare ființă un mădular al obștei. *Și așa cum forța trupului se adevărea prin bătlăie, forța duhului se adevărește și se desvoltă prin legile disciplinei.* Cuvântul acesta care întunecă fața multora dintre noi, nu este o invenție socială, bună pentru anumite timpuri și anumite împrejurări. *Disciplina este legea însăși a vieții sociale.* Instinctul de specie care orânduiește viața animalelor, făcându-le să și recunoască semenii, să-i caute și să li se alăture lor, ne poate ajuta să înțelegem temeiul celor ce vrem a spune aci. Spre deosebire, însă, de legea care guvernează viața obștească a animalelor, disciplina omenească poartă girul spiritual al consimțirii. *Omul disciplinat consimte să trăiască sub legile comunității căreia îi aparține,* mărturisindu-se pe sine drept un mădular al organismului social.

Disciplina este legea care guvernează raportul dela om la om, pentru a prilejui fiecăruia puțința existenței sale. Și cu cât legile care unesc pe oameni vor fi mai tari, cu atât mai puternic înscăunată va fi disciplina.

De aceea nu trebuie să ne sperie cuvântul acesta. Căci prin el s'a despărțit omenirea de formele aspre ale vieții de început, când forța și viclenia animalului guvernau pământul. Iar în ceea ce privește viitorul nostru și al omenirii întregi, disciplina este singura cărare care duce în spre omenie și progres.

M. Someșanu

D-nii colaboratori sunt rugați a ne trimite articole scurte.

Universitatea liberă muncitorească

Demnitatea muncii

conferința d-lui G. Sorescu, directorul uzinelor „Metrom“

Înaintea unei săli pline până la refuz, domnul Gh. Sorescu, directorul Uzinelor „Metrom“ a desvoltat duminică, 14 Nov a. c., în sala teatrului „Astra“, prelegerea sa despre „Demnitatea Muncii“.

În cuvinte pline de înțelesuri adânci, conferențiarul arată bogăția de aspecte care se desprind din această problemă, căci a vorbi despre demnitatea muncii înseamnă a vorbi despre demnitatea însăși a omului.

Căci munca nu este o îndeletnicire oarecare, ce cuprinde doar o anumită categorie de oameni, ci este singurul făgaș de existență demnă pentru fiecare dintre noi.

Pentru a da mai multă limpezime și mai multă valoare practică gândurilor sale, vorbitorul restrânge problema prelegerii sale asupra ogorului muncii românești.

La Români — spune d-sa — demnitatea muncii este una cu demnitatea vieții.

Țăranul nostru face din muncă, orândă supremă a existenței sale.

Noi înșine, cei care muncim la orașe, pe țăranul cel nou al industriei, nu ne vom putea făuri alt îndrumar pentru munca și pentru întreaga existență noastră.

După ce aduce exemplul a-tător proverbe, prinzând țăranul român își mărturisește catehismul muncii și ale concepțiilor sale despre demnitatea socială, d-l G. Sorescu sfârșește printr-un cuvânt de închinare înaintea neîntrecutei trudnicii a soldatului român, înaintea jertfelniciei sale statornicii, *acolo în zarea marilor împliniri ale Neamului.*

Un bogat și viguros program artistic, prezentat de către muncitorii uzinelor „Metrom“, a întregit atmosfera de autentică spiritualitate românească a conferinței.

Subliniem cu adâncă mulțumire, numeroasa participare a membrilor secției la cor.

Continuare în pag. 5-a

Bidonul fruntașului Spiridon

de T. M. Welther

Când am ajuns în inima Odeșei, se făcuse noapte. Cele câteva puncte de rezistență ale inamicului fuseseră repede lichidate și pe tot cuprinsul orașului trupele noastre mășăluiau în căutare de adăpost.

Era o noapte senină, dar puțin înfrigurată de adierea largă a stepei. Inflacararea care cuprinsese cartierele industriale ne strecura și mai multă răcoare în inimi.

— Cu focuri de astea n'o să ne încălzim noi ciolanele niciodată. Nu-i așa, măi fraților, că din ce izbucnește mai multă flacăra și

se face parcă și mai frig...? Așta-i focul dracului...

Fruntașul armurier Spiridon Lisandru își suflă în pumni, deși sudoarea îi șiroia pe frunte.

Comandamentul batalionului nostru își identificase sectorul. Micile unități prindeau a se risipi prin cartier, în serviciu de patrulare. Mitralierele companiei a șasea primiseră ordinul de instalare în preajma unor șoproane cu acoperișul metalic, unde vrăjmașul își părăsise o sumedenie de tancuri și de mașini. Departe, în spre mare, mici unități bolșevice întârziiau în lupte

de acoperire. Deși întunericul nu ne lăsa să ne orientăm mare lucru, noi puserăm mitralierele în bătlăie, în spre scâlpirea argintată a apelor.

Oamenii se culbără repede da-a-lungul trotuarelor, alcătuiindu și adevărate paturi din perinile numeroaselor autocamioane de subt șoproan. Cei doi pândari aprinseră țigări și le fumau acum, cu scânteia ascunsă în măneca mantalei, în timp ce camarazii lor, istoviți de drum și de încordare sufletească, ațipiră repede, cu gândul împălenjenit de atăta noutate.

În oraș, departe, pușcașii noștri trăgeau focuri de recunoaștere, săgetând trasoare verzi peste involburarea roșie a incendiilor.

Adormisem și eu. Dar somnul nu se încumeta la adâncime, ci plutea de-asupra pleoapelor ca o chemare de închipuire și de dor. Și de aceea, urechile mele putură prinde svonul de pași ascunși care vânturau întunericul de subt șoproan. Pândarii îl simțiseră și ei.

— Ia ascultă, măi frate! — îl auzii pe fruntașul Spiridon agrăindu-și camaradul de pândă. Și amândoi se prelinseră pe lângă zid, adâncindu-se în întuneric. O ropoteală de pași și iarăși fu tăcere.

Mă ridicai și eu. Camarazii dela pândă, fruntașul Spiridon și soldatul Ieremie, se îndepărtaseră prea mult de amplasamentele mitralierelor. Trecură în locul lor, încercând să scurm cu

privirea întunericul din preajmă. Pe aci nu mișca nimic. Dar subt șoproan, călcăturile prinseră să sune din nou, cu neregularitate, ca ale unor oameni care se caută și se pândesc.

Strigătul lui Ieremie se ridică deodată, ca o trambă de flăcări sperind somnul greu al mitralieristilor.

— Trage Spiridoane...

Un foc de armă izbucni scurt, alarmând întreg sectorul. De pretutindeni, porniră trasoare semnalizând veghea unităților de patrulare. Răbufniră apoi grenade, se auziră sudalme și strigăte rusești, și totul se potolii apoi, într-un geamăt prelung și stăruitor ca o rugăciune.

— Voda... voda!...

Dintre cei doi francitroni bol-

Aspecte sociale din Scheiu

de Dr. Valer Stînghe

Continuarea din pagina 3-a

ale Braşovului — în Cetate și Braşovul-vechiu. Prea puțini Români din Scheiu și-au putut clădi case noi, tot ceea ce s'a clădit nou în acest cartier s'a clădit de minoritari și mai ales de Sași. Din cauza aceasta Scheiul nostru a rămas aproape neschimbat, așa cum l-am pomenit din moși-strămoși, hai să-i zicem pitoresc, dar sărăcăcios și insalubru.

Ce s'ar fi putut și ce se poate face pentru a ridica standardul de viață al Scheienilor la un nivel economic, care să satisfacă nevoile de existență ale unui european civilizată? Iată problema cea mai acută a Scheiului, știind că prosperitatea economică aduce după sine înflorirea culturală, condiții de sănătate optime și un progres social. — De sigur nu se poate spera o renaștere grabnică a Scheiului sub acest raport, așa ceva însemnând un parcurs social cu o evoluție de mai lungă sau mai scurtă durată, după cum împrejurările vor fi mai mult sau mai puțin prielnice.

Adevărul este că Braşovul, pe lângă mare centru comercial ce a fost întotdeauna dela Unire încoace, s'a industrializat tot mai mult, devenind și un mare centru industrial, o adevărată uzină uriașă. Consecința fatală a fost că Scheiul a devenit un cartier de muncitori. În discutarea modalităților de redresare a Scheiului va trebui să ținem deci cont de acest fenomen, care dictează posibilitățile de dezvoltare economică și socială ale acestui cartier.

Scheiul nostru a dat dela Unire încoace, raportat cu numărul populației, prea puțini titați (ingineri, profesori, medici, avocați, funcționari superiori, ofițeri), prea puțini comercianți de marcă, prea puțini meseriași. Marea masă a Scheienilor s'a mulțumit cu slujbe mărunte: mici funcționari, muncitori necalificați de fabrică, oameni de serviciu pe la primărie, prefectură, tribunal, pe la diverse întreprinderi particulare, salohori și chiar cu funia în târg; slujbe, care nu le permit să-și agonisească bani albi pentru zile negre, obligați fiind să muncească muncă de câtar, unii, cum i-am văzut, prin gropi și șanțuri cu apa până în genunchi, până la vârsta de 70—80 ani. Iată ceea ce explică sărăcia Scheiului.

Acest fenomen va trebui să înceteze. De aceea conducătorii spirituali ai Scheiului vor trebui să îndrumeze pe părinții care au copii, sfătuiindu-i ce viitor să asigure acestor copii și cum să li-l asigure. Să-i sfătuiască pe cei cu dare de mână să-și îndrepte copiii spre cariere intelectuale practice, (medici, ingineri etc.); pe cei cu oarecare capital și cu capitaluri pentru comerț în direcția comerțului, iar pe toți ceilalți spre meserii. Braşovul industrial oferă un câmp vast în care tinerii Scheieni pot învăța orice meserie, fără

nicio cheltuială. Căminurile de ucenici atașate pe lângă marile uzine din Braşov primesc anual multe sute de ucenici cu toată întreținerea, în mod cu totul gratuit. Ce păcat că ai noștri, și anul acesta ca și în anii trecuți, n'au știut să profite de aceste împrejurări favorabile, lăsând să se ocupe aceste locuri de tineri veniți cu mari sacrificii dela sate, din toate părțile țării.

Niciodată nu s'a dovedit mai valabilă înțelepciunea cuvintelor: „meseria-i plug de aur“. Azi sunt mulți meseriași calificați, care câștigă cu meseria lor mai mult decât mulți intelectuali. Nu mai vorbesc de acei meseriași destoinici care au reușit, lucrând pe cont propriu, să-și înfăptuiască întreprinderi care merită toată admirația.

Iată de ce părinții trebuie să se gândească mult înainte de a face cu copiii lor, ceea ce fac unii, care pentru mici câștiguri imediate își trimit vlăstarele ca muncitori cu ziua, nenorocindu-i pentru toată viața.

Nu-i deajuns însă ca părinții să fie îndrumați numai platonice, numai cu vorba, ei trebuie ajutați practic. De aceea cred că „Astra“, cu idealismul și spiritul ei de jertfă, poate îmbrățișa și această operă socială, înființând în cadrele ei, aici la Braşov, un serviciu de îndrumare și plasare a tinerilor din Scheiu, intervenind cu prestigiul ei ori decăteori va fi solicitată.

De sigur, problema economică a Scheiului comportă un studiu mai amănunțit, o operă mai complexă la a cărei realizare trebuie să pună umărul toți aceia care n'au uitat că s'au ridicat din Scheiu, precum și aceia care poartă un oarecare interes acestui vechiu cartier românesc al Braşovului.

Aviz redacțional

Toți muncitorii care au realizări literare de orice gen, sau lucrări de caracter general muncitoresc, le vor trimite la Inspectoratul Regional „Muncă și Lumină“ din Calea Victoriei Nr. 9.

Răspunsuri redacționale se vor da în fiecare număr al „Paginei Muncitorului“.

Citiți și răspândiți
„Gazeta Transilvaniei“

Dintr'o arhivă secretă
brașoveană

Statul polițist

de I. Bozdog

Continuare din pag. 3-a

n'ar duce la rezultat, iar lăsarea lor aici ar fi mare desavantaj“.

La acest raport răspunde episcopul Lönhart cu No. 2543/din 20 Iulie că, a admonestat serios pe director și pe prof. Baráczy și Albert să se poarte cuviincioși și să-și facă datoria.

Paznicul moralității publice al țării, ministrul Wlasics, cu No. 37619 din 8 Aug. 1895 avizează pe prefect că socotește suficiente măsurile episcopului în chestiunea profesorilor dela liceul rom. cat. și măsurile mai severe în această chestiune ar putea dăuna „din alte puncte de vedere“.

Pe lângă atari sancțiuni, oare de ce să se lase mai pe jos directorul școlii primare din Blumăna?

La 28 Mai 1895 prefectul raportează Ministerului Instrucției cu No. 86 Res. că poliția locală l-a avizat încă la 7 II. cu No. 468/895 ca Ileana Nagy, soția unui calauz de tren, a denunțat pe directorul școlii primare din Blumăna, că l-a infectat copilă, Boriska de 7 ani, din cl. I-a primară, dovedind lucrul cu 2 ă certificate medicale. N'a ordonat cercetare administrativă contra lui Barabás ca să nu fie conorm s bunul n me al învățătorilor de stat, dar a transpus cazul parchetului, care a anulat denunțul ca nefondat. Din dosar se vede însă vinovăți lui Barabás, iar agitația părinților e foarte mare.

Rogă să fie mutat Barabás din Braşov, cao altfel părinții unguri își vor duce copiii la școlile confessionale străine, pentru a-i feri de prim jui. E necesar aceasta și pentru refacerea disciplinei slabe dintre învățătorii de stat.

Erau însă „merese superiare de stat“ care nu se puteau împiedera de atari furturi și remușcările de conștiință ale factorilor locali, cunoșcători și răspunzători de situația locală.

Ministrul Wlasics cu No. 28892 din 11 Iunie comunica prefectului copia deciziei în chestiunea lui Barabás, prin care „nu află a fi în interesul școlii primare de stat din Blumăna să susoend și să trimit în cercetare disciplinară pe directorul ei. Considerând nea împrejurările, votu dispune transferarea în interes de serviciu la altă școală de stat (din Braşov) atât a lui Barabás cât și a soției sale, Szentványl Blanka“.

Acesta era temeiul moral al educației și învățământului primar și secundar atât la școlile confessionale, conduse de clerici celibi, cât și la cele ale statului maghiar.

Ale tale dintru ale tale!

Femele destoinică, pricepută la bucatărie și spălat angajează cu luna sau cu ziua Str. Iorga 12 parter.

Parchetul Tribunalului Braşov

Cererea înregistrată sub
Nr. 13694/1943

Domnule Prim-Procuror,

Subsemnatul Lazar Gheorghe, refugiat din comuna Iadăra, jud. Satu-Mare, domiciliat în Braşov, Str. Codrul Cosminului Nr. 86, vă rog să binevoiti a dispune îndeplinirea formelor legale pentru reconstituirea extrasului meu de naștere fiind născut în comuna Iadăra jud. Satu-Mare, la data de 13 Februarie 1902, de religie gr. cat., din părinții Lazăr Dumitru și Dochi Lazar născ. Dălle căsătorii legitime, extrasul meu de căsătorie fiind căsătorit cu Avram Iulia, de religie greco-cat. în ziua de 22 Februarie 1928 în fața Ofițerului stării civile din comuna Remetți Jud. Satu Mare și extrasul de naștere al fiicei mele Florica Lazăr, născută în comuna Iadăra jud. Satu Mare, la data de 10 Iunie 1931, de religie gr. cat., din părinții Lazăr Gheorghe și Lazar Iulia născ. Avram, de religie gr. cat., căsătorii legitime.

Propun martori pe Talpoș Vasile Braşov Str. Codrul Cosminului Nr. 87 și Varga Todor, Braşov Str. Codrul Cosminului Nr. 86.

Cu stîmă:

Lazar Gheorghe

Nr. 3294/1943

13 Oct. 1943.

Noi, Primul-Procuror al Tribunalului Braşov,

în conformitate cu dispozițiile art. III. din Decretul-Lege Nr. 4062/943, referitor la reconstituirea actelor de stare civilă ale refugiaților din 14 Decembrie 1940, invităm autoritățile și persoanele care dețin extrasul sau alte înscrisuri referitoare la actul al cărui reconstituire se cere prin petițiunea de mai sus, să le depună de urgență la acest Parchet.

Prim-Procuror

A. Pința

Secretar

A. Vâlceanu

Se caută casierită și vânzătoare la magazinul LANTEX, Piața Libertății 14, Braşov.

Angajează femeie serioasă pricepută la curățenie și bucatărie. Baiulescu 11 parter.

Cauta mai multe calfe de croitoreasă cu leafă bună. Croitoria de dame, Str. Regele Carol No. 27.

Dau căne de pază, tânăr, lup corcitură, foarte rău. Podul lui Grid 11.

șevici, cu sălașul ascuns prin văgăunile subterane ale Odesei anul murise; un rus înalt și masiv, cât observatorul dela Tiganca. Alături de el, cuprins în vraștea aceleiași grenade, un „ofițir“ cu mindriul soldătesc, dar cu chipul roșu și însemnat cu stele, se sbătea în jăriștea morții, rostind fără întrerupere același cuvânt neînțeles... voda... voda...

— Ce-o fi spunând oare...? Fruntașul Spiridon se apleacă asupra-i, și-l întreabă așa cum se pricepea el: ce ai spus tu, măi rusule?

— Voda... voda... Spiridon închise ochii. De-asupra aprișului său suflet ostășesc, fruntașul armurier simți cum îl podidește mila.

— Măi, ce-i tot fi grăind tu... Și deodată, din amintirea clipei când el însuși fusese rănit, telegerea răsări limpede și grea.

— Apă, măi fraților, apă... să-i dăm apă...

Spiridon își desfăcu din cingătoare bidozul său umplut dela Dalnic și îl duse la gura rusului.

— Na la nenea, dar mai lasă-mi și mie de-o gură...

Dar rănitul îl sorbi din două înghițituri, gemând de satisfacție.

— Ești cam lacom, domnule „ofițir“. Fântânile știurăși să ni le prăpădiți...

Spiridon era supărat. Apă nu se găsea la Odesa. Un consemn aspru ne drămuia fiecare picătură, amenințând cu pedeapsă pe cei care s'ar fi lăcomit.

— Măi frate, și mă încinse o sete tocmai acu...

Dar jos, pe caldarâmul însângerat al șoprocului, rănitul prinse să svâcnească în spasmele morții. Spiridon îngenunchie alături, mângâie fruntea rusului și îi aduse mâinile pe piept.

Și înaintea morții vrăjmașului său, fruntașul simți cum îl învinge tristețea.

De-ar fi purtat o cruciuliță la gât, așa cum foarte adesea poartă soldații noștri, el ar fi ascuns-o în pumnii rusului, pentru iertarea omenescului păcat. Dar așa cum se afla atunci, învăluit doar în adâncă omenie care răbise peste platoșa inimii sale de ostaș, fruntașul Spiridon adună bidozul de pe unde-l asvârșise, îl puse pe pieptul muribundului, așa cum ar fi pus o cruce, se închină și plânse deasupra străinului, în timp ce oamenii se întorceau la locurile lor, și trasoarele patrulelor erau din ce în ce mai rare.

Mă întinsei și eu în culcușul dela marginea trotuarului și-l mai privi o vreme, cum sta în lumina sângerie a incendiilor, aplecat deasupra vrăjmașului răpus.

Totul poartă vina

Continuare din pagina 7-a

Foarte bine să existe crășme, dar atunci nu este îndreptățit niciun muncitor să se plângă de scumpetea vieții, mai ales când agoniseala muncii o lasă prin localuri, în care ușor își poate pierde și sănătatea.

Totul poartă vina multor neajunsuri în familiile muncitorilor și tot el e cauza multor nenorociri. Există o soluție de îndreptare. Dacă nu se pot desființa crășmele, reducându-se numărul lor la minimum, hai să ne scăpăm de țiguri, sau ce e mai ușor, să nu ne apropiem de ele.

Am avea un dublu avantaj: la primul rând ne apărăm sănătatea, scutind stomacul de alcoolul mistuitor și în al doilea rând facem puțină econo-

mie pentru gurile celor dragi de acasă.

Cine nu face așa și cine nu cheltulește cu cruțare banul câștigat în aspră trudă, își necinstește căminul și propria sa persoană.

Ioan Damșescu

Demnitatea muncii

Continuare din pagina 7-a

Execuția nuanțată și caldă, a celor trei cântece din program a fost îmbelșugat răsplătită de aplauzele ascultătorilor.

Menționăm, de asemenea, apariția de dulce evocare a miștului Octavian Sorescu, vlăstarul de fericită nădejde al conferențiarului.

Informațiuni

Prilejii Bibliotecii „Astra” Brașov

D-l prof. Gh. Moroianu, fost rector al Academiei Comerciale din Cluj-Brașov, a donat acestei bibliotecii cinci volume, ediții epuizate, precum și o serie de medalii pe seama muzeului.

Mulțumim cu atât mai mult d-lui prof. Moroianu, cu cât d-sa nu este decât în continuare cu aceste donațiuni pe care le face instituției „Astra” din valoroasa d-sale bibliotecă.

Adunarea generală a părinților elevilor liceului „Principesa Elena”

Părinții elevilor liceului de fete „Principesa Elena” sunt invitați a lua parte la Adunarea generală extraordinară ce se va ține duminică 21 Noemvrie a. c., ora 11 a. m. în amfiteatrul liceului de fete din Brașov, în vederea alegerii noului comitet.

Dacă numărul membrilor prezenți nu va fi cel legal, Adunarea se amână pentru duminică următoare, 28 Noemvrie ora 11 a. m. când se va ține cu orice număr de membri prezenți.

Distribuirea făinei albe

Se aduce la cunoștința locuitorilor de pe teritoriul Municipiului Brașov că începând cu data de 15-30 Nov. 1943 se va distribui pe bonul Nr. 3 din cartela colectivă câte 2 kgr. făină albă pe luna Sept. și Oct. 1943.

Distribuirea se face prin comercianți care se vor îngriji din timp de aprovizionarea magazinelor prin oficiul de aprovizionare al Municipiului.

Mălaiul este liber în comerț

Se aduce la cunoștința locuitorilor de pe teritoriul Municipiului Brașov, că în conformitate cu ordinul S. S. A. A. Nr. 84759/943 începând cu data de 15 Noemvrie 1943, mălaiul se va vinde liber în comerț și fără bon din cartelă.

Distribuirea se va face prin comercianții autorizați, la prețul de Lei 37 kg. conform ordonanței Nr. 14/943.

Cooperativa I. A. R. din Brașov distribuie contra bon, făină albă de Banat de cea mai bună calitate, la prețul oficial.

SPECTACOLE

Operetă. Miercuri în 17 Nov. a. c. se va reprezenta în sala „ASTRA” opereta *Văduva Veselă* cu Ion Dacian în rolul lui Danilo. Spectacolul se va da în matineu (ora 4 p. m.) și seara, la ora 8.30.

Aceeași operetă, în aceeași distribuție se va repeta Joi, 18 Nov., în sala „REDUTA”. Matineu: ora 4 și seara: ora 8.30.

Bilete se pot reține la Agenția teatrală Maria Băncilă, telefon 35-37.

Cronica Războiului

ASPECTE POLITICE

Se cade să recunoaștem chiar dela începutul cronice noastre, că în momentul de față Turcia este factorul politic în jurul căruia se învârt toate discuțiile cu caracter diplomatic. Că și până acum s'au pus nenumărate probleme în legătură cu amica noastră, stăpâna Bosforului și Dardanelor, este un fapt cunoscut de toată lumea. Conferința dela Moscova și întrevederea dela Cairo au ridicat însă discuțiile la gradul cel mai înalt, astfel încât nu exagerăm când afirmăm că Turcia deține azi o situație dintre cele mai importante, atât din punct de vedere militar, cât și din punct de vedere politic.

Din punct de vedere militar, datorită situației sale strategice, iar din punct de vedere politic, datorită cuminenței oamenilor de stat, care au știut să mențină legăturile amicale cu ambele tabere aflate în luptă și să uzeze de aceste legături așa precum dictează interesele ei.

Cele două atitudini: „strategicul” și „diplomaticul” fac din Turcia o adevărată putere către care se îndreaptă, spre a o câștiga, întreaga acțiune a conducătorilor taberelor beligerante. Cum și în ce fel va fi folosită situația de astăzi a Turciei ne-o va arăta viitorul. Deocamdată nu putem înregistra decât fapte concrete, din care cititorul să-și facă o părere cât mai aproape de adevăr.

În privința exercitării „anumitor” presiuni, declarațiile d-lui Menemencioglu, ministrul de afaceri străine al Turciei, sunt binevenite. În ele se oglindește faptul că: „svonurile, după care Turcia ar urma să intre în războiu alături de aliați, cărora le-ar pune la dispoziție baze aeriene, sunt lipsite de orice temei”.

La întrebarea pusă în momentul sosirii d-lui Menemencioglu la Adana, la întoarcerea dela Cairo, de către reprezentantul ziarului „Cumhuriyet” asupra „duratei” convorbirilor dela Cairo, ministrul a declarat zâmbind că ziaristul turc imită manierele confrăților săi americani, care caută să deducă importanța unei întrevederi după durata mai mică sau mai mare pe care a avut-o. Ziaristul cu pricina a aflat mai târziu că întrevederea d-lui Menemencioglu cu d-l Edén a durat două ore și că la ea au asistat experți din ambele părți.

Din declarațiile purtătorului de cuvânt turc se desprinde deci un fapt deosebit de important: **Turcia nu va intra în războiu.** Natural, totul depinde de presiunile externe și de influențele pe care acestea le vor avea. Certitudinea însă, că pretențiile sovietice în Balcani și Mediterana ar face din Turcia un stat fără independență și că aceste pretenții nu au putut fi înfrânate la conferința dela Moscova, a determinat ca Turcia să-și mențină neschimbată politica externă. Cât privește pretențiile sovie-

tice, ele fac subiectul unui interesant articol al revistei engleze „News Review”. Articolul se referă la convorbirea pe care a avut-o d-l Molotov, în cursul conferinței dela Moscova, cu ambasadorul Turciei d-l Daydur Ragip și cu atașatul militar al Turciei.

Se presupune că reprezentanții Turciei în capitala Rusiei Sovietice au avut o atitudine netă, fapt care a determinat ca presa sovietică să lanseze „un atac de protest” împotriva Turciei. Lumea s'a întrebat — continuă articolul — care ar fi intențiile sovietice. Aceeași lume bănuiește că Rusia Sovietică nutrește anumite intențiuni asupra Istanbulului și Dardanelor, căci o astfel de ieșire la Marea liberă are tot atâta importanță pentru Stalin, ca și pentru Petru cel Mare. Dacă Stalin are o bază în regiunea Iranului, Rusia Sovietică se apropie mult de drumul atât de prețios pentru Anglia, spre Extremul Orient. Dacă cere un port la Marea Egee, aceasta însemnează că Rusia Sovietică cere un coridor care să treacă prin România, Bulgaria și o parte din Grecia.

Or, Grecia este aliată, și în consecință nu se poate dispune de teritoriul ei. Pentru această interesantă situație s'a îndreptat din nou spre Turcia și Dardanele. Iată, pe cât se pare, planurile lui Stalin, conchide revista engleză și se pare că Țarul Roșu va exercita „o anumită presiune” asupra Turciei pentru a o obliga să-și dea cărțile pe față.

Am spus-o și e bine s'o repetăm: Anglia are un interes vital în a-și apăra drumul spre Orientul apropiat și nu de dragul lui Stalin va ceda baze militare în Siria sau Iran, cu atât mai mult o leșire la Mediterana, fie prin Dardanele, fie printr'un coridor care să treacă peste trei țări, dintre care una aliată și cu U.R.S.S.

Este probabil ca la întrevederea dela Cairo să se fi discutat și aceste două posibilități.

În legătură cu cele analizate este semnificativă călătoria d-lui von Papen la Berlin, unde se subliniază că sunt multe subiecte de discutat, în urma conferinței dela Moscova și a întrevederilor dintre miniștrii de externe turci și englezi, subiecte, care au fost puse mai ales de Englezi în centrul tuturor discuțiilor.

Se poate ca d. von Papen să aibă un rol, care să limpezească o situație de mult așteptată... De altfel, la înopțirea sa din Cairo, d. Menemencioglu a avut o întrevedere cu d. von Papen.

Inchelarea aspectelor noastre politice o fac evenimentele din Liban, unde a fost arestat președintele statului și primul ministru și unde d. Helieu, delegatul francez în Liban, a abrogat constituția și a dizolvat parlamentul. Noul șef al guvernului libanez d. Emil Edde, a adresat populației un apel invitând-o la liniște, declarând că va apăra independența Libanului.

Din sursă londoneză se declară, după cum anunță „Afton Bladet”, că generalul de Gaulle a trimis instrucțiuni pe cale telegrafică reprezentanților săi la Beyruth, spre a lua imediat o decizie.

Criza pe care generalul de Gaulle a provocat-o cu politica sa libaneză este caracterizată la Londra ca cea mai serioasă din tot cursul actualului războiu din tabăra aliaților. Ea amenință să saboteze strategia aliaților în răsăritul apropiat, răscolind în același timp în mod viu întreaga lume arabă. Liba-

de **Mardare Mateescu**

nul este o regiune vitală, în care, în actualele împrejurări, nu pot fi îngăduite cătuși de puțin turburări.

Pentru restabilirea liniștii, generalul Catroux se află în drum spre Liban.

Mersul războiului

Luptele cele mai grele se dau acum în sectorul dintre Kiev și Jitomir. În localitatea din urmă se dau lupte de stradă.

În Crimeea, la Nord-Est de Kerch, au fost respinse atacurile sovietice date cu care blindate în Ismtul Perecop, trupele bolșevice, precum și vasele de debarcare din golful Perecop, au fost silit să se retragă înafara focului artileriei germane. Încercarea sovietică de a întări capul de pod dela sud de Kerch a dat greș. Apărarea germană a scufundat patru vase de transport.

Pe frontul Niprului s'a ajuns la violente lupte locale, mai ales la Nord de Crivoirog, la Gremenciug și la Vest de Cernassy.

În regiunea de luptă Kiev, după respingerea sângeroasă a grelelor atacuri inamice la Sud și Sud-Vest de oraș, trupele germane au trecut la contraatac și au reușit să cucerească un sector important. În adâncul regiunii de străpungere se dau lupte violente.

În sectorul central, sovieticii au repetat în regiunea Cernigov puternicele lor atacuri de blindate, sprijinite de avioane de asalt și au efectuat noi asalturi împotriva frontului german dela Nord de Gomel și la Nord-Vest de Smolensk. Încercările de străpungere au fost zadarnice.

În sectorul sudic, la gurile Niprului au putut fi descoperite câteva puncte de sprijin sovietice. Cu acest prilej au fost luați numeroși prizonieri și o mare cantitate de arme grele de infanterie.

Pe frontul finlandez slabe încercări de patrundere ale sovieticilor.

În Italia trupele aliate și-au continuat atacurile și au cucerit câteva înălțimi situate pe ambele laturi ale depresiunii dela Minganao.

În partea de răsărit a Mediteranei aviația germană a lovit în plin cu bombe cinci unități navale.

După o pregătire bine pusă la punct trupele germane au reușit să debarce în insula Leros unde, luptele cu trupele mareșalului Badoglio și cu cele britanice sunt în curs.

Curcile politice militare așteaptă să se pună în funcție noua armă germană care — se spune — va constitui o adevărată surpriză.

Abonaților

le aducem aminte că nu trăim din subvenții.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
BRAȘOV

B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1513

Abonamentul anual **Lei 400**
Autorități și Societăți **Lei 800**
Membrii „Astei” din comunele jud. Brașov și refugiații săteni din Ardealul de Nord **Lei 200**